

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 1219/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Rafał Dzyr (spr.)
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	Michał Góral

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2022 r. w Krakowie

sprawy z powództwa (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. przeciwko I. K. (1) oraz R. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego R. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 14 grudnia 2017 r. sygn. akt I C 1923/16

1. zmienia zaskarżony wyrok, nadając mu brzmienie:

I. zasądza od pozwanego R. K. na rzecz strony powodowej (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 83.151,14 zł (osiemdziesiąt trzy tysiące sto pięćdziesiąt jeden złotych 14/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 sierpnia 2016 r.;

II. oddala powództwo w stosunku do pozwanego R. K.

w pozostałym zakresie, a w stosunku do pozwanej I. K. (2) w całości;

III. odstępuje od obciążenia strony powodowej kosztami postępowania.;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

SSA Sławomir Jamróg SSA Rafał Dzyr SSA Grzegorz Krężolek

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie od pozwanych I. K. (1) i R. K. kwoty 238.360,11 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że zapłata powyższej kwoty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej zapłaty oraz z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanego R. K. do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w K., dla którego to prawa Sąd Rejonowy dla K. (...) w K. prowadzi księgę wieczystą (...), do wysokości ujawnionej w księdze wieczystej na rzecz wierzyciela hipotecznego kwoty 193.103,80 zł.

W uzasadnieniu podano, że pozwana I. K. (1) zawarła z pierwotnym wierzycielem (...) Bank S.A. (nr KRS (...)) umowę kredytu hipotecznego na kwotę 113.590,47 zł, indeksowanego kursem FCH. Pozwanej udostępniono środki pieniężne w wysokości 47.787,33 FCH. Zabezpieczeniem spłaty kredytu była hipoteka umowna kaucyjna na przysługującym pozwanemu R. K. spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego, położonego w K., dla którego Sąd Rejonowy dla K. w K. prowadzi księgę wieczystą (...). Wobec zaprzestania spłacania rat kredytu (...) Bank S.A. w dniu 25.01.2010 r. wypowiedział umowę i przeliczył zadłużenie na walutę polską. Następnie wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), któremu Sąd Rejonowy nadał w dniu 23.12.2010 r. klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt(...) Na podstawie tego tytułu wykonawczego komornik sądowy M. K. prowadził postępowanie egzekucyjne pod sygn. (...)(...) które umorzył postanowieniem z dnia 16.06.2015 r. w stosunku do dłużniczki I. K. (1), a postanowieniem z dnia 3 września 2015 r. co do dłużnika R. K., na skutek wniosku wierzyciela.

W dniu 31 marca 2014 r. pierwotny wierzyciel (...) BANK S.A. zawarł ze stroną powodową (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami.

Strona powodowa wyjaśniła, że dnia 4.01.2010 r. doszło do połączenia (...) BANK S.A. (KRS nr (...)) z (...) BANK S.A. (KRS nr (...)), przy czym (...) BANK S.A. był spółką przejmującą. Po tym przejściu nowy podmiot występował pod nazwą (...) BANK S.A. (KRS nr (...)). (...) BANK S.A. (KRS nr (...)) w dniu 01.06.2012 r. połączył się z (...) BANK S.A. (KRS nr (...)), który był spółką przejmującą. Od tej pory nowy podmiot występował pod nazwą (...) BANK S.A. (KRS nr (...)). W księdze wieczystej dokonano wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego, co zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, skutkowało przeniesieniem wierzytelności hipotecznej.

Pozwana I. K. (1) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Powołała się na dwa wyroki Sądu Okręgowego w K. o sygnaturach akt:(...) którymi pozbawiono wykonalności tytuł wykonawczy - BTE nr (...), któremu Sąd Rejonowy nadał 23.12.2010 r. klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt (...) Jej zdaniem powód nie wykazał swego następstwa prawnego po Banku, który był stroną umowy kredytowej. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, a także zakwestionowała prawidłowość wyliczeń zadłużenia.

Pozwany R. K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania, powołując w uzasadnieniu odpowiedzi te same argumenty, co pozwana I. K. (1).

Strona powodowa dodatkowo powołała się na dowód w postaci „Ugody długoterminowej” z dnia 22.01.2013 r., zawartej pomiędzy (...) BANK SA (KRS nr (...)), a I. K. (1).

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 14 grudnia 2017 r. sygn. akt I C 1923/16:

I. zasądził od pozwanego R. K. na rzecz strony powodowej (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 193.103,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, ograniczając odpowiedzialność pozwanego do nieruchomości położonej w K., dla której Sąd Rejonowy dla K. w K. prowadzi księgę wieczystą numer (...);

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od pozwanego R. K. na rzecz strony powodowej 9.655 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych;

IV. wzajemnie zniósł między stronami koszty zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 września 2008 r. pomiędzy kredytodawcą (...) BANK S.A. (...) Hipoteczny (KRS (...)), a kredytobiorcą I. K. (1) została zawarta umowa kredytu hipotecznego nr (...), indeksowanego do FCH, opiewająca na kwotę 113.590,47 zł, co w przeliczeniu na FCH dawało kwotę 58.013,52 FCH. Zabezpieczeniem kredytu była kwota stanowiącej 170 % kwoty kredytu wpisana tytułem hipoteki kaucyjnej na rzecz Banku na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego, położonym w K., dla którego Sąd Rejonowy dla K. w K. prowadzi księgę wieczystą (...), a które to prawo przysługiwało R. K..

R. K. poddał się egzekucji do kwoty 193.103,80 zł z tytułu odpowiedzialności rzeczowej.

I. K. (1) wyraziła zgodę na przeniesienie przez Bank wierzytelności z tytułu kredytu na innych wierzycieli, w tym na powodowy Fundusz Sekurytyzacyjny. Zgodę taką wyraził też dłużnik rzeczowy R. K..

Dnia 4.01.2010 r. doszło do połączenia Banku, który udzielił kredytu, tj. (...) BANK S.A.(...) (KRS (...)) z (...) BANK SA (KRS (...)), przy czym (...) BANK SA był spółką przejmującą. Po tym przejściu nowy podmiot występował po nazwę (...) BANK S.A. (KRS (...)).

Umowa kredytowa została wypowiedziana 25 stycznia 2010 r. przez (...) BANK S.A. (KRS (...)). Dnia 26 lipca 2010 r. (...) Bank S.A. (KRS (...)) wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko I. K. (1) i R. K. z tytułu zaciągniętego kredytu, powołując się na wypowiedzenie umowy nr (...) z dnia 23 września 2008 r. Na wniosek (...) Bank S.A. Sąd Rejonowy dla K. w K. postanowieniem z dnia 23 grudnia 2010 r., sygn. akt(...) nadał temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności do kwoty nie wyższej niż 193.103,80 zł. Na podstawie tego tytułu wykonawczego (...) Bank S.A. wszczął w 2011 r. egzekucję przeciwko dłużnikom I. K. (1) i R. K.. Prowadził ją M. K., Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla K.w K., pod sygn. (...). Postępowanie to było przez pewien czas zawieszona i zostało podjęte na wniosek wierzyciela. Trwało do 2015 r. i zakończyło się ostatecznie jego umorzeniem na wniosek wierzyciela, na podstawie art. 825 § 1 k.p.c. (postanowienia Komornika z 16 czerwca 2015 r. odnośnie I. K. (1) i z 3 września 2015 r. w stosunku do R. K.).

W międzyczasie, w trakcie postępowania egzekucyjnego (...) BANK S.A., na którego wniosek zostało ono wszczęte, w dniu 1.06.2012 r. połączył się on z (...) BANK S.A., który był spółką przejmującą. Od tej pory nowy podmiot występował pod nazwą (...) BANK S.A. Bank ten zaproponował pozwanej I. K. (1) zawarcie ugody długoterminowej. W dniu 22 stycznia 2013 r. pozwana I. K. (1) podpisała dokument zatytułowany „Ugoda długoterminowa”, z którego treści wynikało, że pozwana I. K. (1) przyznała, że (...) BANK S.A. jest stroną umowy kredytowej nr (...), zawartej z I. K. (1) dnia 23 września 2008 r., która to umowa została skutecznie wypowiedziana ze skutkiem na dzień 22 marca 2010 r. i że zadłużenie na dzień spisania tej ugody wynosi 182.780,92 zł. I. K. (1) zobowiązała się spłacić je w 12 miesięcznych ratach, poczynając od lutego 2013 r. Bank miał prawo do wypowiedzenia ugody w przypadku opóźnienia w płatności raty o co najmniej 15 dni. Strony pozostawiły w mocy zabezpieczenia określone w umowie kredytowej z 23 września 2008 r., w tym dotyczące hipoteki kaucyjnej. Strony ustaliły też, że ugoda reguluje formę dobrowolnej spłaty i nie jest odnowieniem. Pismo to ze strony Banku podpisał opiekun klienta M. F., stwierdzając, że potwierdza złożenie podpisu przez pozwaną. Bank uznając, że doszło do zawarcia ugody, która następnie nie została przez pozwaną wykonana, wypowiedział ją pismem z dnia 21 marca 2013 r. z powodu zaległości w spłacie rat.

Dnia 31 marca 2014 r. doszło pomiędzy (...) BANK S.A., a powodem (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W., reprezentowanym przez (...)S.A., do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności nr (...) wraz z wszelkimi zabezpieczeniami istniejącymi w dniu podpisania umowy, czyli

także hipoteką ustanowioną na prawie do lokalu R. K.. Jedną bowiem z przejętych wierzytelności była wierzytelność w stosunku do pozwanej I. K. (1). Nowy wierzyciel (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty został w dniu 24 lutego 2015 r. prawomocnie wpisany jako nowy wierzyciel hipoteczny do księgi wieczystej (...).

Przywołane wcześniej postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika sądowego, zanim zostało umorzone w 2015 r., doprowadziło do sprzedaży licytacyjnej lokalu mieszkalnego dłużnika R. K.. Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2014 r., wydanym przed cesją wierzytelności na rzecz powodowego Funduszu, Sąd Rejonowy udzielił przybiccia na rzecz nabywcy nieruchomości J. M. (1), po uiszczeniu przez nabywcę ceny nabycia w wysokości 95.000 zł. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 8 września 2016 r. przysądził własność lokalu na rzecz tegoż nabywcy, co wynika z treści uzasadnienia postanowienia z dnia 23 lutego 2017 r. Sądu Okręgowego w K.w sprawie o sygn. akt(...)

W trakcie trwania postępowania egzekucyjnego toczyły się równoległe procesy o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjny nr (...) i zostały wydane przez Sąd Okręgowy w K.dwa wyroki. Wyrokiem z dnia 10.06.2015 r., sygn. akt(...) w sprawie z powództwa I. K. (1) przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W., pozbawiono wykonalności tytuł wykonawczy w stosunku do I. K. (1). Z uzasadnienia tego wyroku wynika między innymi, że w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego doszło do zmiany wierzyciela, w wyniku cesji na rzecz (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego. Zatem wierzyciel, który wszczął egzekucje, tj. Bank, utracił tytuł do jej kontynuowania. Drugi wyrok Sądu Okręgowego w K.z dnia 24.11.2015 r., sygn.(...), został wydany w sprawie z powództwa R. K. przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W. o pozbawienie tego samego tytułu wykonawczego wykonalności. Wyrokiem tym pozbawiono tytuł wykonawczy wykonalności w stosunku do powoda R. K.. W tym postępowaniu strona pozwana uznała żądanie pozwu. Wedłu stanu na dzień 28 listopada 2017 r., księga wieczysta nr (...), obejmująca lokal mieszkalny, na którym ciążyło hipoteczne zabezpieczenie kredytu, stwierdzała, że hipoteka na rzecz strony powodowej została wykreślona w dniu 28 września 2017 r. oraz że nowym właścicielem lokalu mieszkalnego jest J. M. (1), który kupił ten lokal na licytacji komorniczej we wspomnianym postępowaniu egzekucyjnym.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo było uzasadnione wyłącznie w stosunku do pozwanego R. K., ponieważ w stosunku do pozwanej I. K. (3) roszczenie uległo przedawnieniu.

Oboje pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia. Roszczenie powoda, jako roszczenie wynikające z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, przedawniało się z upływem trzech lat, który to termin należało liczyć od dnia wymagalności roszczenia (art. 118 i 120 k.c.). Roszczenie w stosunku do obojga pozwanych stało się wymagalne z dniem upływu terminu wypowiedzenia im umowy kredytowej, tj. z dniem 22 marca 2010 r. i z tą datą rozpoczął się bieg przedawnienia roszczenia. Został on przerwany i zaczął biec od nowa w dniu 23 grudnia 2010 r., tj. od wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na wniosek (...) Bank S.A. (art. 123 k.c.). Na podstawie tego tytułu zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne w 2011 r., które również przerywało bieg przedawnienia. To postępowanie zostało jednak w 2015 r. umorzone na wniosek wierzyciela w oparciu o art. 825 § 1 k.p.c., co spowodowało zniweczenie tej przerwy biegu przedawnienia. W związku z tym, znów należało liczyć rozpoczęcie terminu przedawnienia od dnia 23 grudnia 2010 r., tj. zakończenia postępowania klauzulowego. Trzyletni okres od tej daty upłynął 23 grudnia 2013 r. i w tej dacie doszłoby do przedawnienia, gdyby nie podpisanie w dniu 22 stycznia 2013 r. pomiędzy Bankiem, a pozwaną I. K. (1) dokumentu zatytułowanego „Uгода długoterminowa”, w którym to piśmie nastąpiło uznanie długu przez I. K. (1). Chociaż pismo to ze strony banku podpisała osoba nieuprawniona do składania w imieniu Banku oświadczeń woli, to jednak zawierało ono było świadome i dobrowolne oświadczenie pozwanej o uznaniu długu, które było kierowane do Banku, odebrane przez Bank i które spowodowało skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia (art. 123 § 2 k.c.). Taką interpretację skutków oświadczenia woli pozwanej to potwierdzało stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z 29.05.2013 r., sygn. akt II CSK 602/12, w myśl którego do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwy biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które jeśli nawet nie wyraża zamiaru wywołania tego skutku, to dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia. Skoro termin przedawnienia roszczenia rozpoczął bieg od nowa od dnia 22 stycznia 2013 r., to w dniu 31 marca 2014 r., w chwili cesji

wierzytelności Banku na rzecz powodowego Funduszu, wierzytelność ta względem pozwanej nie była przedawniona. Na podstawie umowy cesji w miejsce poprzedniego wierzyciela hipotecznego, czyli (...) BANK S.A. (...) (KRS (...)) wpisany został do księgi wieczystej KW (...) w dniu 24 lutego 2015 r. nowy wierzyciel (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W.. Został on z tej księgi wykreślony dopiero dnia 28 września 2017 r., tj. po sprzedaży licytacyjnej lokalu objętego tą księgą wieczystą. Dla nowego wierzyciela - (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego termin biegu przedawnienia roszczenia w stosunku do pozwanej I. K. (1), jako dłużniczki osobistej, rozpoczął bieg od daty 22 stycznia 2013 r., czyli od uznania przez nią długu. Późniejsze zawarcie umowy cesji nie przerwało biegu przedawnienia. Ponieważ od dnia 22 stycznia 2013 r. do wniesienia pozwu przez powodowy Fundusz w dniu 3 sierpnia 2016 r. minęło więcej niż trzy lata, roszczenie strony powodowej w stosunku do pozwanej I. K. (3) przedawniło się w dniu 22 stycznia 2016 r.

Roszczenie strony powodowej w odniesieniu do dłużnika rzeczowego R. K. nie uległo przedawnieniu. Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Wierzyciel legitymował się wpisem hipoteki na swoją rzecz na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego przysługującym pozwanemu R. K. w okresie od dnia 24 lutego 2015 r. do dnia 28 września 2017 r. Kiedy dokonywano wpisu hipoteki na rzecz powodowego Funduszu, jego roszczenie względem pozwanej I. K. (3) nie było jeszcze przedawnione (przedawniło się ono dopiero 22 stycznia 2016 r.). Dopóki hipoteka była wpisana na rzecz Funduszu, dopóty był on wierzycielem hipotecznym. Z chwilą sprzedaży licytacyjnej lokalu mieszkalnego hipoteka została wykreślona, zgodnie z art. 1000 k.p.c. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności wygasły wszelkie prawa i skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążących na prawie do lokalu. Na miejsce tych praw powstało prawo do zaspokojenia z ceny nabycia z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale ceny uzyskanej z egzekucji. Stronie powodowej zaczęło przysługiwać prawo do zaspokojenia roszczenia zabezpieczonego wygasłą hipoteką z ceny nabycia sprzedanego lokalu. Przysądzenie własności lokalu nastąpiło w chwili, gdy hipoteka wpisana była już na rzecz powodowego Funduszu. Według strony powodowej pieniądze uzyskane ze sprzedaży prawa do lokalu zostały złożone przez komornika do depozytu Ministra Finansów.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu braku następstwa prawnego po stronie powodowego Funduszu. Analiza treści odpisu z KRS zbywcy wierzytelności (...) BANK S.A. (KRS (...)) wskazała na istnienie tego następstwa prawnego.

Sąd Okręgowy uznał, że pozwani nie wskazali, na czym polega niewłaściwe wyliczenie dochodzonej. Brak wskazania konkretnej pomyłki w wyliczeniu przedstawionym przez stronę powodową nie pozwolił odnieść się do ogólnikowo sformułowanego zarzutu i jego zweryfikowania.

Pozwany R. K. w apelacji zaskarżył wyrok w punktach: I, III i IV, wnosząc o jego zmianę wyroku: w punkcie I przez oddalenie powództwa wobec pozwanego R. K., w punkcie III i IV przez zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego od strony powodowej na rzecz pozwanego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, to jest w punktach I, III i IV i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi I instancji. W przypadku odmowy zmiany orzeczenia zawartego w punkcie I wniósł o zmianę wyroku w punkcie III przez odstąpienie od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi oraz nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego.

Ponadto, pozwany wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego od strony powodowej na rzecz pozwanego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany zarzucił :

1) naruszenie przepisów postępowania, a to:

a. art. 128 § 1 k.p.c., w zw. z art. 129 § 1 i 2 k.p.c., art. 245, art. 236, art. 380 k.p.c., przez dopuszczenie jako dowodu niepoświadczonej za zgodność z oryginałem kopii pisma zatytułowanego „Uгода długoterminowa”, którego oryginału strona powodowa nie posiadała i na wezwanie Sądu Okręgowego nie przedstawiła,

b. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 232 i art. 245 k.p.c. przez całkowicie dowolną - bo nieopartą na materiale dowodowym - ocenę, że:

- doszło do zawarcia ugody między pozwaną I. K. (1) a Bankiem w dacie 22 stycznia 2013 r. w sytuacji, gdy złożona przez stronę powodową nieuwierzytelniona kopia pisma zatytułowanego „Uгода długoterminowa” nie może stanowić dowodu w sprawie, a nadto nie jest umową, z uwagi na brak wskazania, a tym bardziej podpisu osoby upoważnionej do reprezentacji banku,
- ugodę ze strony banku podpisała osoba nieuprawniona, w sytuacji gdy ze strony banku nikt tej ugody nie podpisał,
- rzekoma ugoda została wypowiedziana pismem z dnia 21 marca 2013 r. w sytuacji, gdy samo wypowiedzenie także jest kserokopią niepoświadczoną za zgodność z oryginałem, a nadto brak dowodu doręczenia, a nawet chociażby dowodu nadania ww. wypowiedzenia,

c. art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę dowodów, polegającą na wybiórczej ocenie materiału dowodowego, co skutkowało oparciem skarżonego wyroku na części materiału dowodowego, które to naruszenia przejawiają się:

- brakiem rozważenia dowodów potwierdzających brak przejścia hipoteki z pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A. (...) Oddział w Ł. z siedzibą w K. nr KRS (...) (dalej zwanego „pierwotnym wierzycielem”) na bank, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny (...) Bank S.A. w W., nr KRS (...), i dalej na kolejny bank (...) S.A., nr Krs (...), który zawarł umowę sprzedaży wierzytelności ze stroną powodową,
- brakiem rozważenia dowodów potwierdzających bezprawność i niecelowość egzekucji prowadzonej przez (...) Bank S.A., nr Krs (...) (wyroki Sądu Okręgowego w K.sygn. akt (...) i sygn. akt(...) postanowienie Sądu Okręgowego w K.sygn. akt (...))
- w ocenie, że strona powodowa stała się następcą prawnym (...) Bank S.A., nr Krs (...), w sytuacji, gdy bank nigdy nie wierzycielem hipotecznym,
- w wybiórczym rozważeniu przyczyn pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z 23.12.2010 r. z klauzulą wykonalności (dalej zwanego „BTE z klauzulą”), zawartych w wyrokach w sprawach sygn. akt (...)
- w rażąco wadliwej ocenie, że wierzytelność strony powodowej wobec pozwanej I. K. (1) przedawniła się w dniu 22 stycznia 2016 r., w sytuacji, gdy już w dacie zawarcia umowy przelewu, to jest 1 marca 2014 r. wierzytelność ta była przedawniona wobec powodowego Funduszu,

d. art. 233 k.p.c., w zw. z art. 229 k.p.c., przez dowolną ocenę, że „umowa kredytowa została wypowiedziana 25 stycznia 2010 r. już przez ten nowy podmiot (...) BANK SA, KRS (...)” (s. 4 uzasadnienia wyroku), w sytuacji, gdy brak na to dowodu, bo strona powodowa nie przedłożyła wypowiedzenia umowy kredytu, a pozwany ww. okoliczności nie przyznał,

e. art. 232 k.p.c., w zw. z art. 233 k.p.c. i art. 6 k.c., przez dowolną, bo bezpodstawną ocenę, że strona powodowa wykazała wysokość roszczenia wobec pozwanego w sytuacji, gdy sumy podane w pozwie strona powodowa wywodziła z rzekomej ugody długoterminowej, która to kopia pisma została bezpodstawnie dopuszczona jako dowód, a nadto nie dotyczyła i nie może rodzić skutków wobec pozwanego R. K.,

f. art. 316 § 1 k.p.c. przez brak oparcia wyroku na całokształcie materiału dowodowego i uwzględnienia stanu sprawy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, a to na skutek wadliwości prowadzonego postępowania dowodowego,

g. art. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § k.p.c. przez zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 193.103,80 zł z tytułu hipoteki w sytuacji, gdy w dacie zamknięcia rozprawy i w dacie wydania wyroku hipoteka już nie istniała, a strona powodowa dochodziła w pozwie i aż do zamknięcia rozprawy roszczenia z hipoteki,

h. art. 3, 5 i 232 k.p.c., w zw. z art. 380 k.p.c. przez udzielanie stronie powodowej reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika pouczeń o stanie prawnym i ewentualnych czynnościach procesowych, a tym samym przez zastępowanie przez Sąd inicjatywy strony i niedopuszczalne działanie z urzędu,

i. art. 328 § 2 k.p.c. przez:

- brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku w zakresie zasądzenia kwoty 193.103,80 zł z tytułu hipoteki, a także w zakresie zasądzenia odsetek od tej kwoty od dnia 3 sierpnia 2016 r., skoro w dacie wyrokowania hipoteka nie istniała, powód nie zmienił żądania pozwu, a sąd jako podstawę prawną wskazał jedynie art. 1000 k.p.c.,
- brak wyjaśnienia w ramach oceny dowodów odmowy uwzględnienia pełnej treści uzasadnienia wyroku w sprawie (...)
- brak wyjaśnienia w ramach oceny dowodów odmowy uwzględnienia dokumentów urzędowych — orzeczeń sądowych - dowodzących bezprawność egzekucji do sygn. Km (...) od samego początku jej prowadzenia,
- brak wyjaśnienia podstawy faktycznej wyroku w zakresie uznania, że „pieniądze uzyskane ze sprzedaży lokalu są w depozycie Ministra Finansów”, wobec braku takiego oświadczenia strony powodowej, aż do zamknięcia rozprawy,
- art. 102 k.p.c. poprzez brak jego zastosowania do pozwanego w sytuacji, gdy jak wynika z materiału dowodowego, pozwany jest osobą starszą, schorowaną, w toku bezprawnie prowadzonej egzekucji utracił mieszkanie, ponadto, był zwalniany od kosztów sądowych w całości w innych postępowaniach sądowych, co uzasadnia nieobciążanie go w ogóle kosztami sądowymi,
- art. 98 k.p.c. przez zasądzenie od pozwanego kosztów procesu w kwocie ustalonej od wartości hipoteki kaucyjnej, w sytuacji, gdy w dacie zamknięcia rozprawy i wyrokowania hipoteka nie istniała, a Sąd ograniczył odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości, której cenę nabycia ustalił na kwotę 95.000 zł,

j. błędy w ustaleniach faktycznych polegające na:

- wadliwym ustaleniu, że doszło do przejścia wierzytelności hipotecznej z pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A. (...) Oddział w Ł. z siedzibą w K. nr KRS (...) na (...) Bank S.A. nr Krs (...), który zawarł umowę sprzedaży wierzytelności,
- wadliwym ustaleniu, że doszło do przejścia wierzytelności hipotecznej pomiędzy (...) Bank S.A. nr Krs (...) stroną powodową w sytuacji, gdy zbywca (...) Bank S.A. nr Krs (...) nigdy nie był ujawniony w księdze wieczystej (...) jako uprawniony z tytułu hipoteki,
- wadliwym ustaleniu, że postępowanie egzekucyjne (...) (...) po okresie zawieszenia zostało podjęte „przez wierzyciela” w sytuacji, gdy (...) Bank S.A., nr KRS (...), wierzycielem w zakresie wierzytelności hipotecznej nie był, bo nigdy nie był wpisany w dziale IV (...), a nadto nie uzyskał na siebie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny, i bezprawnie prowadził egzekucję,
- braku ustalenia, że egzekucja prowadzona pod sygn. akt (...) (...) od początku była bezprawna i niecelowa,
- bezpodstawnym ustaleniu, że (...) Bank S.A., nr KRS (...), zawarł dnia 22 stycznia 2013 r. z pozwaną I. K. (1) ugodę długoterminową,

- rażąco wadliwym ustaleniu, że strona powodowa była „nowym wierzycielem” na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności nr (...) w sytuacji, gdy zbywca, (...) Bank S.A., nr KRS (...), nie był wierzycielem hipotecznym, bo nigdy nie doszło do przejścia wierzytelności hipotecznej na ten bank,
- rażąco wadliwym ustaleniu, że (...) Bank S.A. (...) Oddział w Ł. z siedzibą w K. nr KRS (...), czyli bank będący umową kredytu z 2008 roku, był poprzednikiem prawnym strony powodowej,
- bezpodstawnym ustaleniu, że umowa kredytu została wypowiedziana w dniu 25 stycznia 2010 r. już przez ten nowy podmiot tj. (...) BANK SA (KRS (...)),

2) naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 245¹ k.c., art. 79 ust. 1 zd. 2 i ust. 2 u.k.w.h., w zw. z art. 494 § 3 k.s.h. - poprzez brak zastosowania, co skutkowało przyjęciem przez Sąd, że wierzytelność hipoteczna może przejść na inny podmiot bez wpisu w dziale IV księgi wieczystej,

b. art. 371 k.c. poprzez brak zastosowania w niniejszej sprawie, skutkujące uznaniem, że działania dłużnika osobistego powiększające zobowiązanie mają skutek wobec dłużnika rzeczowego, który nie był stroną czynności,

c. art. 123 § 1 pkt 1 i 2 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że przerwa biegu przedawnienia wynikająca z czynności bankowych, czy też na rzecz banku ma zastosowanie do nabywcy wierzytelności niebędącego bankiem, jakim jest fundusz sekurytyzacyjny,

d. art. 372 k.c. w zw. z art. 123 § 1 k.c. poprzez brak zastosowania w sprawie, co skutkowało przyjęciem, że zawarcie ugody przez I. K. (1) skutkowało przerwą biegu przedawnienia wobec pozwanego jako dłużnika rzeczowego,

e. art. 1000 k.p.c., w zw. z art. 65 ust. 1 u.k.w.h. - przez błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że dłużnik rzeczowy zobowiązany z tytułu hipoteki w przypadku przysądzenia własności nieruchomości i wygaśnięcia hipoteki, ponosi odpowiedzialność ponad wartość nieruchomości, to jest ponad cenę nabycia nieruchomości,

f. art. 1000 k.p.c. - przez niewłaściwe zastosowanie polegające na zasądzeniu od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 193.103,80 zł w sytuacji ustalenia przez Sąd, że hipoteka została wykreślona w dniu 28 września 2017 r. a nieruchomość sprzedana w postępowaniu egzekucyjnym za kwotę 95.000 zł,

g. art. 77 u.k.w.h. przez brak zastosowania i zasądzenie kwoty 193.103,80 zł wraz z odsetkami od dnia 3 sierpnia 2016 r. w sytuacji ustalenia przez Sąd, że wierzytelność zabezpieczona hipotecznie przedawniła się z dniem 22 stycznia 2016 r.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w K.wyrokiem z 8 marca 2019 r., sygn. akt (...)uwzględniając apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z 14 grudnia 2017 r. zmienił ten wyrok i oddalił powództwo.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej strony powodowej, wyrokiem z dnia 30 czerwca 2021 r., sygn. akt (...) uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w K.i sprawę przekazał temu Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia kosztach postępowania kasacyjnego.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy Sąd Apelacyjny przyjął za własne, z niżej opisanymi zmianami i uzupełnieniami.

Na skutek braku właściwego umocowania pracownika M. F. przez (...) BANK S.A., w dniu 22 stycznia 2013 r. nie doszło do zawarcia ugody pomiędzy tym Bankiem, a pozwaną I. K. (1). Zostało natomiast podpisane przez I. K. (1)

pismo z 22 stycznia 2013 r., zatytułowanie „Ugoda długoterminowa” (k. 158-160), które zawierało oświadczenie wiedzy i woli pozwanej, mówiące o tym, że Bankowi przysługuje wierzytelność z tytułu zawartej w dniu 23.09.2008 r. przez (...) Bank S.A. z I. K. (1) umowy kredytowej, umowa ta została skutecznie wypowiedziana w dniu 22.03.2010 r., a wysokość tej wierzytelności wynosiła wówczas 182.780,92 zł. Pozwana w piśmie tym wyraziła zgodę na pozostawienie w mocy dotychczasowych zabezpieczeń umowy kredytu, w tym umownej hipoteki kaucyjnej. Pozwana potwierdziła, że podpisany przez nią dokument nie stanowi odnowienia stosunku prawnego, lecz jedynie określa sposób dobrowolnego spłacenia zadłużenia.

Sąd Apelacyjny zapoznał się ponadto z aktami Sądu Rejonowego dla K. w K.o sygn. akt (...) która toczyła się z wniosku (...) Bank S.A. przeciwko dłużnikom I. K. (1) i R. K. w przedmiocie nadzoru nad egzekucją ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) na osiedlu (...) w K..

Sąd Apelacyjny ustalił dodatkowo, że J. M. (2), który w toku postępowania egzekucyjnego nabył spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) na osiedlu (...) w K., uiścił cenę nabycia. Po odliczeniu kosztów postępowania egzekucyjnego cena ta, w kwocie 81.350 zł, została w dniu 24 czerwca 2014 r. przekazana Sądowi Rejonowemu dla K.w K.i zaksięgowana na rachunku sum depozytowych pod pozycją (...). Po wydaniu przez Sąd Apelacyjny w K.prawomocnego wyroku z dnia z 8 marca 2019 r., sygn. akt(...), a przed uchycieniem tego wyroku przez Sąd Najwyższy w dniu 30 czerwca 2021 r., pozwany R. K. wystąpił o wypłacenie mu całej kwoty znajdującej się na rachunku sum depozytowych. Na podstawie zarządzenia sędziego, Sąd Rejonowy w dniu 4 sierpnia 2017 r. przelał na rachunek bankowy pozwanego R. K. całą znajdującą się tam sumę w kwocie 83.151,14 zł, na którą złożyła się kwota 81.350 zł uzyskana z licytacji oraz kwota 1.801,14 zł stanowiącą odsetki.

Dowód: pismo Prezesa Sądu Rejonowego dla K. w K.z 21 stycznia 2022 r., (...) (k. 369).

Analizując zarzuty naruszenia przepisów procesowych, w tym dokonania błędnych ustaleń faktycznych, należało stwierdzić, że Sąd Okręgowy miał podstawy do oparcia postępowania dowodowego o dowód z kserokopii dokumentu z 22 stycznia 2013 r., pomimo, że nie został on uwierzytelniony, a pozwani temu się sprzeciwili. Pozwana nie zaprzeczyła bowiem, że taki dokument został sporządzony oraz, że to jej podpis figuruje pod dokumentem. Nie zarzuciła sfałszowania dokumentu. W tych okolicznościach Sąd Okręgowy miał podstawy do oparcia ustaleń faktycznych o treść tego dokumentu, pomimo, że dysponował jedynie niewierzytelnią kopią. Wprawdzie w piśmie nie wpisano daty, ale na początku pisma widnieje odcisk pieczęci Banku z datą: 22.01.2013 r. Pismo to istotnie nie zostało podpisane przez przedstawicieli Banku. Zawierało jednak na końcu adnotację: „Podpisano w obecności pracownika banku:”, pieczętkę: „Opiekun klienta M. F.” i jego podpis. Ponieważ Sąd Okręgowy nie analizował ważności ugody, a tylko kwestię, czy doszło do złożenia przez pozwaną oświadczenia woli i wiedzy, zarzut niewłaściwej reprezentacji Banku nie miał znaczenia. Słusznie zauważył apelujący, że pismo nie zawiera oświadczenia woli Banku. Zawiera natomiast oświadczenie wiedzy M. F., że w jego obecności pozwana złożyła podpis pod tym dokumentem.

Tzw. „wypowiedzenie ugody” dokonane przez Bank nie odniosło skutku prawnego, ponieważ sama ugoda nie została zawarta. Nie ma znaczenia zatem, że Sąd dysponował jedynie kopią pisma, zawierającego „wypowiedzenie”. Okoliczność ta była nieistotna dla rozstrzygnięcia sporu. Wypowiedzenie to świadczy natomiast o tym, że Bank uważał się za związanego ugodą, zauważył, że pozwana jej nie realizowała i wyciągnął z tego konsekwencje zmierzające do wypowiedzenia ugody. Pomimo że umowa w rzeczywistości nie obowiązywała, pismo zawierające tzw. „wypowiedzenie” stanowi istotną informacją o uchyleniu się pozwanej od spłacania zadłużenia, pomimo że wcześniej zadeklarowała wolę takiej spłaty.

Strona powodowa wykazała przy pomocy odpisów z Krajowego Rejestru Sądowego następstwo prawne pomiędzy Bankiem, który zawarł z pozwaną umowę kredytową, a Bankiem, który następnie w drodze cesji przekazał stronie powodowej między innymi wierzytelność wynikającą z tej umowy kredytowej. W kontekście tego, że przekształcenia wymienionych wyżej banków były faktami powszechnie znanymi, dla Sądu Apelacyjnego były to wystarczające dowody, tym bardziej, że pozwany nie przedstawił żadnych zarzutów dotyczących przedstawionych wypisów z KRS, mogących poddawać w wątpliwość kwestię następstwa prawnego. Próba podważenia następstwa prawnego pomiędzy

bankami w zwykłym procesie cywilnym dotyczącym roszczenia z tytułu jednej umowy kredytowej, powinna być oparta na skonkretyzowanych i udokumentowanych argumentach. Pozwani takiej próby w tym procesie nawet nie podjęli. Z tych względów ten należało uznać za bezpodstawny.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nastąpiło na skutek stwierdzenia, że doszło do cesji wierzytelności. W tej sytuacji niedopuszczalnym było kontynuowanie - prowadzonego dotąd zgodnie z prawem - postępowania egzekucyjnego, ponieważ dotychczasowy wierzyciel - wnioskodawca, figurujący w tytule wykonawczym, przestał być wierzycielem. Podjęta w apelacji próba wysnucia z uzasadnienia orzeczeń Sądu Okręgowego, wydanych w sprawach o sygnaturach akt (...) innych podstaw uwzględnienia powództwa egzekucyjnego nie mogła odnieść żadnego skutku w postępowaniu apelacyjnym. Nie wystarczy zacytowanie pojedynczych i ogólnikowych zdań z uzasadnień. Koniecznym jest powołanie się na uzasadnienie orzeczenia, w którym sąd stwierdziłby, że zobowiązanie wobec pozwanych nie istniało lub wygasło oraz przedstawił wywód prawny uzasadniający takie twierdzenie.

Pozwany zarzucił, że należność objęta powództwem nie została przez stronę powodową prawidłowo wyliczona. Jednocześnie nie zaprzeczył, że jego córka zawarła umowę kredytową, której postanowienia określały sposób naliczania przeterminowanego zadłużenia. Nie zakwestionował żadnych z postanowień umowy. Nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego księgowego, który zweryfikowałby wyliczenia Banku. Z tych względów, Sąd uznał, należy oprzeć się na wyliczeniach wysokości należności dokonanych przez Bank, który dokonał cesji. Tym bardziej, że ponowne obliczenie zobowiązania pozwanych o tyle miało się z celem, że sama tylko niespłacona należność główna z tytułu pozostałego do spłacenia kapitału wynosiła 147.308,68 zł, a ostatecznie uwzględniona w postępowaniu apelacyjnym część powództwa opiewała na kwotę znacznie niższą, pozwany zaś nie podjął nawet próby wykazania, że jego córka tę kwotę spłaciła w części lub w całości.

Zbycie w toku postępowania egzekucyjnego prawa obciążonego hipoteką, skutkujące wykreśleniem hipoteki, jest sytuacją przewidzianą w art. 1000 § 1 k.p.c. Sąd rozpoznający powództwo przeciwko dłużnikowi rzeczowemu jest zobowiązany do uwzględnienia tej sytuacji prawnej z urzędu. W tym przypadku nie dochodzi do zmiany żądania pozwu, a w konsekwencji nie można skutecznie zarzucić naruszenia art. 316 § 1 i art. 321 § 1 k.p.c. Na tej samej zasadzie nie można było uznać w toku postępowaniu apelacyjnego, że odebranie przez pozwanego ceny uzyskanej z licytacji z konta depozytowego Sądu Rejonowego wymagało zmiany żądania pozwu. Także Sąd Apelacyjny w postępowaniu apelacyjnym ustalił nowe fakty w oparciu o uzupełniające postępowanie dowodowe i wyroku z urzędu uwzględnił wynikające z niej konsekwencje prawne.

Zarzut faworyzowania przez Sąd Okręgowy jednej ze stron procesu i niedopuszczalnego pouczenia jej profesjonalnego pełnomocnika opierał się na nieporozumieniu. Sąd jest gospodarzem procesu. Stwierdzenie w toku postępowania, że doszło do zdarzenia opisanego w art. 1000 § 1 k.p.c., wymagało poczynienia przez Sąd pierwszej instancji odpowiednich ustaleń, w pierwszej zaś kolejności wypytania pełnomocników stron, z jednoczesnym poinformowaniem ich o zastosowaniu w sprawie innych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Takie postępowanie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie było prawidłowe i nie można go było uznać za przejaw niedozwolonego sprzyjania jednej ze stron. Gdyby istotnie taka sytuacja miała miejsce, to strona przeciwna powinna była od razu wystąpić z umotywowanym wnioskiem o wyłączenie sędziego, czego nie uczyniła.

Zarzuty dotyczące braku wyjaśnienia zasądzenia przez Sąd Okręgowy kwoty wyższej niż uzyskanej ze sprzedaży prawa do lokalu mieszkalnego zdezaktualizowały się na skutek zasądzenia przez Sąd Apelacyjny sumy pieniężnej odpowiadającej kwocie, którą pozwany odebrał z sum depozytowych Sądu Rejonowego i dlatego nie zostały szerzej omówione.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Apelacyjny uznał, że nie doszło w postępowaniu przed Sądem Okręgowym do naruszenia przepisów procesowych, które mogły wpłynąć na ustalenia faktyczne w stopniu uniemożliwiającym rozstrzygnięcie sporu.

Przechodząc do rozważenia zarzutów materialno prawnych należy wskazać, że Sąd Apelacyjny był związany prawomocnym wpisem hipoteki na rzecz strony powodowej. Wykreślenie tej hipoteki na skutek sprzedaży prawa w toku postępowaniu egzekucyjnego nie doprowadziło do wygaśnięcia roszczenia strony powodowej w stosunku do dłużnika rzeczowego. Uzasadniało natomiast zastosowanie art. 1000 § 1 k.p.c., co zostało w sposób wiążący wyjaśnione w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy. Podobnie jak zostało przesądzone przez Sąd Najwyższy, że roszczenie w stosunku do dłużnika hipotecznego nie uległo przedawnieniu. Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że pomimo przedawnienia wierzytelności strony powodowej względem pozwanej, okoliczność ta nie ma znaczenia dla oceny, czy są podstawy do formułowania odpowiedzialności pozwanego jako dłużnika rzeczowego. Wyjaśnienie tej kwestii wymagało sięgnięcia do regulacji zawartej w ustawie z dnia 6 czerwca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 124 poz. 1361) w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją, dokonaną w art. 10 ust. 2 ustawy z 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o odsetki. Ta ostatnia regulacja dotycząca odsetek ma jednak zastosowania wyłącznie w zakresie odsetek za opóźnienie, nie obejmuje natomiast odsetek od wierzytelności hipotecznej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lutego 2013 r. I CSK 384/12, Legalis nr 719200). Przedawnienie roszczenia strony powodowej względem pozwanej nie stoi na przeszkodzie realizacji roszczenia głównego zabezpieczonego hipoteką względem pozwanego.

Uznanie przez pozwaną długu nie mogło zostać zakwalifikowane jako działanie szkodzące pozwanemu, będącemu współdłużnikiem solidarnym. Podpisanie się przez pozwaną pod dokumentem zatytułowanym „Uгода długoterminowa” uchroniło pozwanych od natychmiastowej egzekucji należności, wynikających z wypowiedzenia umowy kredytowej. Dodać należy, że pozwany Bank traktował w tym czasie tzw. „Ugodę” jako wiążącą, czego dowodem było jej formalne wypowiedzenie. Dopiero późniejsze niespłacanie przez pozwaną zadłużenia w sposób opisany w dokumencie „Uгода długoterminowa” na nowo przyniosło dla pozwanego zagrożenie spłacenia zobowiązania do wysokości wartości prawa zabezpieczonego obciążonego hipoteką.

Zarzut naruszenia art. 245¹ k.c., art. 79 ust. 1 zd. 2 i ust. 2 u.k.w.h., w zw. z art. 494 § 3 k.s.h. jest niezrozumiały. Sąd powszechny jest związany prawomocnym wpisem w księdze wieczystej przejścia ograniczonego prawa rzeczowego. Co więcej, Sąd Apelacyjny nie miał żadnych podstaw do uznania, aby wpis hipoteki na rzecz strony powodowej nastąpił z naruszeniem prawa.

Ostatnim problemem prawnym, który pozostał w tej sprawie, była ocena sytuacji spowodowanej odebraniem przez pozwanego z sum depozytowych Sądu Rejonowego ceny uzyskanej na licytacji prawa do lokalu mieszkalnego. Sytuacji tej nie reguluje bowiem wprost art. 1000 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, bez względu na to, czy kwota uzyskana w wyniku sprzedaży licytacyjnej pozostaje na przechowaniu sądu, czy też została wydana dłużnikowi, nie zmienia to faktu, że suma ta odpowiada jego rzeczywistemu zobowiązaniu wobec wierzyciela. Skoro ze sprzedaży prawa obciążonego hipoteką nie udało się uzyskać sumy pieniężnej wyższej od wartości wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, to dłużnik rzeczowy musi znieść wydanie równowartości całej ceny z sum depozytowych Sądu wierzycielowi. W przypadku, gdy sam odebrał tę kwotę z Sądu, to ciąży na nim obowiązek wydania równowartości tej kwoty wierzycielowi, który wystąpił z powództwem przeciwko dłużnikowi rzeczowemu, powołując się na hipotekę. Z tych względów należało zmienić zaskarżony wyrok przez obniżenie zasądzonego świadczenia głównego z kwoty 193.103,80 zł do kwoty 83.151,14 zł, a w pozostałej części zarówno powództwo, jak i apelację oddalić, a to na podstawie art. 386 § 1 i art. 385 k.p.c.

Zmiana ta spowodowała również zmianę orzeczenia o kosztach postępowania. Strona powodowa w większej części przegrała proces, w całości przegrała proces w stosunku do pozwanej, a w ponad połowie wobec pozwanego. Tym nie mniej samo powództwo było uzasadnione co do zasady. Strona powoda nie miał innej możliwości wyegzekwowania roszczenia zabezpieczonego hipoteką od dłużnika rzeczowego. Dłużnik ten, pomimo toczącego się postępowania kasacyjnego, odebrał z Sądu Rejonowego cenę uzyskaną z licytacji. Takie zachowanie, pomimo toczącego się postępowania kasacyjnego, wskazywało na to, że pozwany postanowił wykorzystać wszystkie możliwości prawne, aby

zabezpieczenie hipoteczne okazało się bezwartościowe, a tym samym uchylić się od zobowiązania, które sam na sienie nałożył. Mając takie zachowanie pozwanego na względzie, Sąd Apelacyjny, zmieniając orzeczenie o kosztach, zawarte w wyroku Sądu pierwszej instancji, odstąpił od obciążenia strony powodowej kosztami postępowania w oparciu na podstawie art. 102 k.p.c..

Ze względów redakcyjnych, dążąc do zapewnienia orzeczeniu w pełni zrozumiałej treści, Sąd Apelacyjny nadał wyrokowi Sądu Okręgowego nowe brzmienie.

Mając na uwadze, że w postępowaniu odwoławczym brał już udział tylko jeden pozwany oraz biorąc pod uwagę stosunek kwoty dochodzonej od pozwanego, a ostatecznie od niego zasądzonej, a także charakter dochodzonego roszczenia, Sąd Apelacyjny zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego na podstawie art. 100 k.p.c.

SSA Sławomir Jamróg SSA Rafał Dzyr SSA Grzegorz Krężolek